



**MINISTER
ROLNICTWA I ROZWOJU WSI**

Warszawa, 22 września 2021 r.

Znak sprawy: DHZ.bhż.850.40.2021

**Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych**

Dotyczy: wniosku o opracowanie instrukcji dotyczącej prowadzenia rolniczego handlu detalicznego i przeszkolenie doradców rolniczych

Szanowny Panie Prezesie,

odpowiadając na pismo z 6 września 2021r., znak: KRIR/MR/813/2021, w ww. sprawie, uprzejmie informuję, co następuje.

Na temat tworzenia i rozwoju tzw. „krótkich łańcuchów dostaw” oraz przetwórstwa żywności na małą skalę w ramach rolniczego handlu detalicznego (RHD) zostało dotychczas opracowanych wiele materiałów, które są powszechnie dostępne.

Informacje na temat prowadzenia RHD są umieszczone, np. na stronach internetowych:

1) Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi:

- materiał pt. „Rolniczy handel detaliczny – informacje podstawowe”; podpliki: „Rolniczy handel detaliczny – informacje podstawowe”, „Rolniczy handel detaliczny – informacje dotyczące oznakowania”, „Rolniczy handel detaliczny – pytania i odpowiedzi” oraz prezentacje; link: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/rolniczy-handel-detaliczny-informacje-podstawowe>;

- broszura pt.: „Żywność prosto z gospodarstwa - źródłem dochodu rolników. Jak rozpocząć produkcję i sprzedaż żywności z własnego gospodarstwa?”; link: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/zywnosc-prosto-z-gospodarstwa---zrodlem-dochodu-rolnikow>;

2) **Głównego Inspektoratu Weterynarii**: materiał pt. „Rolniczy handel detaliczny” zawierający m.in. przykładowe wzory wniosków o wpis do rejestru zakładów, informacje o wymaganiach weterynaryjnych oraz linki do obowiązujących przepisów prawa, link: <https://www.wetgiw.gov.pl/handel-eksport-import/rolniczy-handel-detaliczny>;

3) **Głównego Inspektoratu Sanitarnego**: materiał pt. „Rolniczy handel detaliczny” i opracowanie pt. „Wytyczne Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej przy produkcji żywności niezwierzęcego pochodzenia w warunkach domowych z wykorzystaniem surowców roślinnych z własnych upraw oraz w ramach rolniczego handlu detalicznego”, link: <https://www.gov.pl/web/gis/rolniczy-handel-detaliczny>.

4) **Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie**: opracowanie pt. „Przykłady organizacji krótkich łańcuchów dostaw żywności”, link: <https://www.cdr.gov.pl/transfery-wiedzy/broszury-publicacje>.

Dodatkowe informacje na temat wymagań z zakresu higieny i bezpieczeństwa żywności odnoszących się m. in. do podmiotów prowadzących RHD zawarte są **w dokumentach Komisji Europejskiej** takich jak:

- „Wytyczne dotyczące wykonania niektórych przepisów rozporządzenia (WE) nr 852/2004 w sprawie higieny środków spożywczych”; link: https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/biosafety_fh_legis_guidance_reg-2004-852_pl.pdf,

- „Dokument roboczy służb Komisji w sprawie interpretacji niektórych przepisów dotyczących elastyczności, przewidzianych w regulacjach prawnych w sprawie higieny. Najczęściej zadawane pytania. Wytyczne dla przedsiębiorstw sektora spożywczego”; link: https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/biosafety-hygiene-faq_all_business_pl.pdf,

- „Zawiadomienie Komisji w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania systemów zarządzania bezpieczeństwem żywności obejmujących programy warunków wstępnych i procedury oparte na zasadach HACCP, uwzględniając ułatwienia/elastyczność w zakresie wdrażania w niektórych przedsiębiorstwach spożywczych” (Dz. Urz. UE C 278 z 30.07.2016, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 2, t. 59, str. 1); link: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0730\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0730(01)&from=EN)

Rolnicy mogą również zasięgnąć porad lub informacji dotyczących prowadzenia RHD w ośrodkach doradztwa rolniczego lub w zakresie przepisów prawa żywnościowego - u właściwego ze względu na siedzibę zakładu lub miejsce prowadzenia działalności **powiatowego lekarza weterynarii albo państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.**

Dodatkowo, należy podkreślić, że w wielu państwach członkowskich UE zostały opracowywane **wytyczne/poradniki dobrej praktyki dla podmiotów**, w tym rolników, produkujących żywność na małą skalę w celu jej wprowadzenia na rynek. Takie poradniki, zgodnie z przepisami unijnymi¹, powinny być opracowywane i upowszechniane przez szeroko traktowane sektory spożywcze (np. organizacje skupiające producentów czy inne organizacje skupiające rolników) oraz podlegają ocenie przez właściwe organy państw członkowskich UE. W Polsce organami oceniającymi krajowe wytyczne dobrej praktyki, na etapie ich projektowania, są odpowiednio Główny Lekarz Weterynarii oraz Główny Inspektor Sanitarny². Pozytywnie zaopiniowane krajowe wytyczne są następnie przekazywane Komisji Europejskiej, która posiada system ich rejestracji dostępny pod adresem: <https://webgate.ec.europa.eu/dyna/hygienelegislation>.

Uwzględniając powyższe, o ile dostępne informacje i opracowania nt. RHD nie są z punktu widzenia Krajowej Rady Izb Rolniczych wystarczające, proponuję rozważenie przez tę instytucję podjęcia inicjatywy opracowania stosownych wytycznych krajowych, które byłyby odzwierciedleniem potrzeb zgłoszonych przez Pana w tym zakresie.

Z kolei w odniesieniu do kwestii przeszkolenia doradców rolniczych, uprzejmie informuję, że obecnie trwa nabór na wyłonienie wykonawców dla kompleksowej organizacji i przeprowadzenia **bezpłatnych studiów podyplomowych pod nazwą „Przetwórstwo rolno-spożywcze w gospodarstwie rolnym” dla dwustu doradców rolniczych.**

Uczestnikami tych studiów będą doradcy rolniczy, zatrudnieni w wojewódzkich ośrodkach doradztwa rolniczego, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, izbach rolniczych oraz prywatnych podmiotach doradczych lub prowadzący działalność w zakresie doradztwa rolniczego w ramach samozatrudnienia.

¹ art. 8 rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm. ; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 34, str. 319),

² art. 60 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2020 r., poz. 2021, z późn. zm.).

Ponadto, Centrum Doradztwa Rolniczego, jako instytucja odpowiedzialna za **doskonalenie zawodowe doradców rolniczych, w roku 2021** zaplanowało:

1) dwa webinaria: „Prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich” oraz „Produkty lokalne w krótkich łańcuchach dostaw”,

2) trzy szkolenia: „Organizacja rynków lokalnych i systemów Krótkich Łańcuchów Dostaw Żywności szansą dla rozwoju potencjału małych gospodarstw rolnych na rynku żywności”, „Przetwórstwo w gospodarstwie rolnym” „Sprzedaż żywności z gospodarstw rolnych - narzędzia internetowe”,

3) wydanie broszury pt. „Możliwości skracania łańcuchów żywieniowych pomiędzy konsumentem a producentem w zakresie działań zbiorowych producentów i konsumentów, które zwiększają sprzedaż żywności z gospodarstwa”.

Informuję również, że wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego wspierają rolniczy handel detaliczny poprzez **platformę polskiebazarek.pl**, która została utworzona w okresie pandemii COVID-19 w celu wsparcia w sprzedaży żywności przez rolników poprzez nawiązywanie bezpośrednich kontaktów z konsumentami. E-bazarek funkcjonuje już od półtora roku; można na nim bezpłatnie zamieszczać ogłoszenia o sprzedaży i promocji swoich produktów (obecnie jest to ok. 23 tys. ofert). Szczególnie warty podkreślenia jest fakt, że dzięki takiemu działaniu konsument płaci dokładnie tyle, ile proponuje rolnik - bez marży pobieranej przez pośredników.

Zagadnienia, o których mowa w Pana piśmie, znajdują się także wśród **priorytetów działalności doradczej na 2022 r.** przekazanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wszystkim jednostkom doradztwa rolniczego (ODR-om i CDR), w brzmieniu: „produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek na małą skalę, w tym w ramach takich form działalności jak: rolniczy handel detaliczny, działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia oraz rzeźnie o małej zdolności produkcyjnej położone na terenie gospodarstwa”.

Z poważaniem

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szymon Giżyński

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/